

De test van Rorschach

marc eemans

standaard galerij oostende

kapellestraat 103 - christinastraat 144

12 april tot 13 mei 1975

Marc Eemans

Biografie

Geboren Dendermonde, 16.6.1907

Studies : Kon. Akademie van Brussel

Auteur van talrijke gedichtenbundels en studies over de kunst in België.

Was in de jaren '20 een van de eerste Belgische abstrakten en later, samen met Magritte, de benjamin van de eerste surrealistten in België.

In de Vlaamse schilderkunst neemt Marc Eemans een aparte plaats in. Hij is er in geslaagd met harmonisch opgebouwde lijnen en kleuren een kunst te scheppen die uit het onderbewuste de verborgen, poëtische verlangens en verbeeldingen oproept van een pelgrim naar het absolute. Het komt er niet in de eerste plaats op aan deze doeken, tekeningen, collages en assemblages te «begrijpen», maar intuïtief de bevreemdende en extatische sfeer aan te voelen die zij suggereren.

...

Het is de eigen, met Vlaamse mystiek en gesublimeerde erotiek en vooral met de fascinerende elementen uit de Griekse mythologie doordrenkte wereld van de schilder, die met andere middelen dan René Magritte et Paul Delvaux, in zijn plastisch zuivere en geestelijk sterkgeladen doeken, aan de Vlaamse surrealistische schilderkunst een nieuwe dimensie gegeven heeft. En dat is zonder twijfel geen geringe verdienste. Al heeft men hem een «onbekende» genoemd, al hebben de Vlaamse critici te weinig aandacht aan zijn werk besteed, kan Marc Eemans thans, niet alleen als kunstschilder, maar ook als kunsthistoricus en dichter, op een rijkgevulde loopbaan terugblikken.

Pieter G. Buckinx
van de Koninklijke Vlaamse Academie
voor Taal en Letterkunde

Point n'est besoin d'une clé pour pénétrer dans l'univers pictural de Marc Eemans; il suffit d'admettre que le point peut accéder au monde de la pensée.

René Baert
«Peintres de Flandre et de Wallonie»
(1943)

Wat Marc Eemans betreft, er kan voor ons geen twijfel aan bestaan dat hij oprecht wars is van het existentieel nihilisme zoals het zich bewust of onbewust uitspreekt in de abstrakte kunst, zowel als van het surrealisme in de kunst en vooral in de poëzie, met zijn experimentele en atonale derivaten. Wij willen in het midden laten, of zijn pikturale en poëtische krachten groot genoeg zijn om aan zijn gnostisch-mystische pogingen tot penetratie in de mysteriën van het bestaan een dwingende artistieke expressie te geven. Bij werk als het zijne is dat moeilijk na te gaan.

Urbain Van de Voorde - 1959

Aristote caractérisait ainsi l'enseignement des mystères d'Eleusis : «Ne pas apprendre, mais éprouver», et, dans l'observation des tableaux de Marc Eemans, c'est un peu la même chose.

Serge Hutin
«Ars Magna, Marc Eemans,
peintre et poète gnostique» (1959)

Aanvankelijk behoorde Marc Eemans tot de groep der eerste abstrakten, maar rond 1926-1927 gaat hij over naar het surrealisme. Maar zelfs die eerste abstrakte composities wekten in hun zuivere afgewogen volumes en verzadigde kleuren een vreemde indruk. Mysterie en magie zijn, in wezen, reeds

aanwezig. Marc Eemans is schrijver-dichter en publiceerde één der zeldzame surrealistische werken in het Nederlands: «Vergeten worden» (1930). Grondige kenner van de esoterische letterkunde, gaat hij ook in zijn plastisch werk deze traditie volgen. Men weet wat het surrealisme aan het esoterische verschuldigd is, doch waar dit surrealisme een persoonlijke reactie weergeeft, vertolkt Eemans eerder het kosmische, het universeel geestelijke. In dit verband kan zijn affiniteit met het «magisch idealisme» worden onderstreept. Geworteld in de middeleeuwse mystiek, beroerd door Griekse mythologie en Duitse romantiek, krijgt de magie van Marc Eemans gestalte. En wanneer hij meer en meer de onderlinge tegenstrijdigheden in zijn kompositorische elementen gaat herleiden, zoals in een surrealistische kompositie vereist wordt, zal hij ook op zijn persoonlijke wijze het surrealisme benaderen.

Phil Mertens - 1966

Welke benaming ook aan Eemans' plastische taal wordt gegeven, het kan niets wijzigen aan onze vaststelling dat wij tegenover een figuur staan die een persoonlijke visie op een persoonlijke wijze heeft vertolkt en historisch noch esthetisch nog weg te denken is uit onze schilderkunst.

Phil Mertens - 1957

Men kan doorlopend vaststellen dat Eemans vóór alles een schilder is die in de metafysika thuishoort. Het onderwerp om het onderwerp kan men bij hem nergens aantreffen. Hij kijkt achter de dingen en weet steeds de symboliek te ontdekken van object en verschijning. Aanvankelijk gaat men menen dat deze kunst hermetisch gesloten blijft voor vele bezoekers, maar al vergt het klimaat van deze schilderkunst een zekere inspanning, toch wordt men geleidelijk opgenomen in de geestelijke sfeer van deze schilderijen.

...

Het onderbewuste wordt voortdurend opgewekt met beelden en verbanden aan de realiteit ontleend, maar onmiddellijk krijgen zij in functie van de voorstelling die Eemans schept een nieuwe geestelijke waarde. Misschien maakt deze aparte maar konsekvente creatieve kracht de sterkste bekoering uit van het oeuvre van Marc Eemans. Hij confronteert ons immers met een wereld waarmede wij niet altijd vertrouwd zijn, omdat deze nu eenmaal in hoofdzaak door de kunstenaar zelf wordt gecreëerd. Maar zijn talent en verbeeldingsvermogen leiden ons binnen in dit domein, dat zowel mentaal als visueel de aandachtige bezoeker aanspreken zal.

Remi De Cnodder - 1967

Marc Eemans is een kunstenaar die niet meer weg te denken is uit de reeks surrealisten, die in hun werk een vaak bevreemdende sfeer van droom en werkelijkheid weten vast te leggen en die ons binnenleiden in een andere wereld.

Lode Van Muylder - 1957

Individuele tentoonstellingen

Brussel
Parijs
Antwerpen
Gent
St.-Niklaas
St.-Amands-aan-de-Schelde
Deurle
Oostende
Kortrijk

Werken in

Patrimonium van de Staat
Prentenkabinet van Brussel
Privéverzamelingen in België en in het buitenland.

Romantique à la manière des maîtres allemands, un peu ténébreux, il ne cache pas sont penchant pour le symbolisme, la magie, la poésie noire. Beaucoup trop de richesse pour ne pas inquiéter et déconcerter. Art intellectuel, peintre d'idées dont le coloris sourd et la technique savante, presque religieuse n'ont pas les séductions faciles des fanfares plastiques d'aujourd'hui. Dans la peinture fantastique, où l'on découvre plus de suiveurs que d'inventeurs vrais, Marc Eemans apparaît un peu comme un prince germanique, sorti de l'ombre ou du tombeau, porteur d'un message de l'autre monde, mage et prophète, sorte de revenant chargé de sortilèges.

Stéphane Rey - 1968

Ook wanneer hij schildert of tekent is en blijft Marc Eemans een dichter. In lijnen en konkrete, herkenbare vormen beeldt hij dezelfde aspecten en aspiraties uit, trouwens in hetzelfde klimaat. In elk doek, in elke schets, in elke lineaire tekening vindt men zijn zelfde mystieke bekommernis terug, dezelfde belangstelling voor de sagen, dezelfde geest van provocerende uitdaging. Het is opvallend hoezeer dit werk verwant is aan het surrealisme, maar toch is het nooit echt surrealistisch, noch zelfs symbolisch, zelfs wanneer men de beelden die hij in zijn composities inschakelde — een vrouwelijk naakt, een arend, een tweelingsbeeld en andere leitmotieven — achteraf als symbolen beschouwt, die een andere (neven)interpretatie mogelijk maken. Marc Eemans heeft geen symbolentaal nodig. Hij kan zich uiten alleen maar door wildvreemde elementen op synkretische wijze doodgewoon naast elkaar te plaatsen. Ook Magritte deed dit trouwens, zij het dan in een totaal andere, zoniet tegengestelde optiek. Bij Marc Eemans is de inschakeling door een mythe gemotiveerd, is en blijft de kompositie coherent. Het ludieke element is een integrerend deel van de scheppende ernst.

Jo Verbrugghen - 1972

Voor Marc Eemans is de kunst idee, is de kunst als verschijnsel altijd het belangrijkste geweest. Wat door de Catalaanse schilder Juan Marti in volgende boutade wordt samengevat: «Marc Eemans, amant de l'art d'aimer l'art».

Jan D'Haese - 1972

Leere und Fülle der Seele, Nichts und Sein im Menscheninnern sind Erfahrungen von allen Zeiten. Marc Eemans lebt und dichtet aus dieser Grunderfahrung, er, heute der sprachmächtige Dolmetscher zeitloser Erkenntnisse.

Friedrich-Markus Huebner

... un peintre connu, dont les œuvres sont estimées à l'égal de ses livres...

Marcel Brion
de l'Académie française